

Zonneweides

Ontwikkeling, financiering en participatie

Maastricht, 9 november 2017

Rollen Gemeente (1)

In de ontwikkeling en realisatie van zonneweides kan de gemeente Maastricht verschillende rollen aannemen. De rol die ingenomen wordt tijdens het ontwikkel- en realisatietraject heeft invloed op de zeggenschap, gevolgen voor de te ontvangen opbrengsten maar ook voor de te nemen risico's.

1. Ontwikkelaar

Als ontwikkelaar ben je betrokken bij de ontwikkeling van de zonneweide, hierin heb je ook de regie. Een indicatie voor het ontwikkelbudget is xxx euro. Het verwachte rendement is 8-12 % op deze investering. In deze fase loop je het projectontwikkelsrisico dat het project uiteindelijk niet door gaat of later wordt gerealiseerd. In de ontwikkelfase kan je invulling gaan geven aan de participatie. Het is een belangrijk procesinstrument waarmee je kunt zorgen voor draagvlak en optimaal rendement. Er is een grote mate van zeggenschap over de mogelijkheden voor participatie en compenseren van omwonenden en omliggende bedrijven.

2. Investeerder:

Als investeerder ben je betrokken vanaf de realisatie van de zonneweide. Het risico is gering omdat de zonneweide al in de bouwfase terecht is gekomen. Het verwachte rendement is 6-10% van de investering. Als investeerder leg je meestal 20% van de investering in (80% komt van de bank). Je hebt hierbij de regie in de realisatie en operationele fasen van de zonneweide. Ook heb je de meeste zeggenschap over de mogelijkheden voor participatie en compensatie gedurende het bestaan van de zonneweide.

Rollen Gemeente (2)

3. Concessiegever

Als concessiegever zet je het project na een project-ontwikkelfase in de markt zodat marktpartijen kunnen bieden op de concessie. In de concessieovereenkomst kunnen afspraken gemaakt worden over zaken zoals commerciële condities, looptijd, participatie mogelijkheden. Het risico voor de realisatie en operatie van de zonneweide ligt bij de marktpartij.

4. Actieve facilitator

Als actieve facilitator verstrek je naast de vergunningen ook de eventuele erfpacht of verkoop van de gronden wanneer deze in eigendom van de gemeente zijn. Het financiële risico is beperkt evenals het rendement op erfpacht. Er zijn mogelijkheden voor het stellen van kaders en richtlijnen voor compensatie en participatie. De zeggenschap is beperkt en ook het rendement is beperkt.

5. Passieve facilitator

Als passieve facilitator verleen je de vergunningen. Je hebt géén risico, maar ook geen rendement. De zeggenschap over participatie en compensatiemogelijkheden is nihil.

Ook combinaties van rollen zijn mogelijk bijvoorbeeld de gemeente als ontwikkelaar(1)/investeerder(2) of als ontwikkelaar(1)/concessiegever (3).

Indien Maastricht de rol inneemt van ...

Rol ontwikkelaar/investeerder (1,2)

Als ontwikkelaar ben je betrokken bij de ontwikkeling van de zonneweide, hierin heb je de regie. Als investeerder ben je betrokken vanaf de bouw (realisatiefase) van de zonneweide, je hebt dan de regie in de realisatie en de operationele fase van de zonneweide. Bij een combinatie van een rol als ontwikkelaar en investeerder is de gemeente gedurende het hele traject van ontwikkeling, bouw en operationele fase aan zet.

Risico's

Bij de rol van ontwikkelaar / investeerder liggen de financiële risico's in het traject tijdens de projectontwikkeling, de realisatie en de operationele fase bij de gemeente. Als het project uiteindelijk niet wordt gerealiseerd dan moeten de project ontwikkelkosten worden afgeschreven. Door het verkrijgen van ondersteuning van de Provincie of het aantrekken van een financiële partner kunnen deze risico's worden verdeeld. In de realisatie en operationele fase zijn de risico's kleiner aangezien een groot deel van de risico's te verzekeren zijn.

Indien Maastricht de rol inneemt van ...

Mogelijkheden (voor participatie)

Tijdens de ontwikkelfase en de bouwfase heeft de gemeente zeggenschap over de wijze van participatie voor omwonenden, bewoners, bedrijven en organisaties. Met dit procesinstrument kan draagvlak gecreëerd worden voor de ontwikkeling. Daarnaast geeft het je als gemeente de mogelijkheid om te bepalen waar de opbrengsten naartoe gaan: zo heb je invloed op de financiële participatie van bewoners en compensatie voor omwonenden.

Businesscase

De inkomsten van zonne-energie projecten bestaan uit de SDE+ subsidie van de Rijksoverheid en opbrengsten van de elektriciteitsverkoop. Om de doelstellingen te halen voor zonne-energie is de verwachting dat de Rijksoverheid via de SDE+ subsidie zal zorgen voor een sluitende businesscase, welke de risico's dekt van de gemaakte kosten in de ontwikkelfase en de opbrengsten in de operationele fase. Dit betekent dat in de project ontwikkelfase een rendement tussen de 8 % en 12 % op eigen vermogen verwacht kan worden en in de operationele fase een rendement tussen de 6 % en 8% op eigen vermogen verwacht kan worden. Het zonne-energie project zal zorgen voor jaarlijkse inkomsten, welke gebruikt kunnen worden om andere energie transitie projecten te financieren.

Voor- en nadelen van deze rol ...

In de rol van ontwikkelaar/investeerder kan een samenwerking worden aangegaan met partners:

- Investerings- en/of crowd-funding partner
- Ervaren experts in zonne-energie projecten

Voordelen:

- Veel invloed in participatie en compensatie mogelijkheden
- Veel invloed op ontwikkellocaties en opstelling zonneweides (landschappelijke inpassing)
- Veel invloed op tempo ontwikkeling en realisatie zonneweides (bijv. technologie, hoogte, ontwerp)
- Betrekken van energiecoöperatie
- Groter financieel rendement dat kan worden ingezet voor andere energietransitie projecten
- Bijdrage aan de gemeentelijke duurzame doelstellingen

Nadelen:

- Grotere financiële risico's met name in de ontwikkelfase (die deels vervallen bij samenwerking financiële investeerder en ondersteuning van provincie)
- Grote financiële investering
- Geen kerntaak van de gemeente
- Grotere personele inzet, kennis en ervaring voor voeren van regierol in ontwikkel- en realisatiefase

Financiering en participatie

Participatie mogelijkheden Zonneweides			
Versie: 12 oktober 2017			
Rekenvoorbeeld participatie mogelijkheden			
Zonneweides 15 MW		kEuro	12000
Eigen vermogen (EV, aandelen)	20%	kEuro	2400
Vreemd vermogen (VV, lening)	80%	kEuro	9600
Aandelen participatie door bewoners (49% van het EV)		kEuro	1176
Voor de zonneweides zouden 1176 participanten met ieder 1000 Euro aandelen kunnen participeren (met bijvoorbeeld een rendement op de aandelen van 6%)			
Lening door bewoners (20% van het VV)		kEuro	1920
Voor de zonneweides zouden 1920 participanten met ieder 1000 Euro leining kunnen participeren (met bijvoorbeeld een rente op de lening van 3,5%)			
Elektriciteitsproductie Zonneweides 15 MW		kWh/jaar	15000000
Gemiddeld elektriciteitsverbruik van een huishouden		kwh/jaar	3000
Zonneweides kunnen 5000 huishoudens voorzien van elektriciteit			

Participatie vormen gemeente Maastricht

De gemeente Maastricht wil bewoners en bedrijven de mogelijkheid bieden om te participeren in de grootschalige zonneweides. Er zijn een aantal mogelijkheden om te participeren en deze mogelijkheden zullen verder worden onderzocht tijdens de verdere ontwikkeling van het project. Het is belangrijk dat de wijze van participatie welke wordt aangeboden goed aansluit bij de lokale wensen. Van de onderstaande vier vormen is een uitwerking beschikbaar met voorbeelden.

